

SLOVENSKI DELAVEC

UREDNIŠTVO IN
UPRAVA: Ljubljana,
Čopova 1 Del. zbornica —
Tel. št.: 35-29 — Pošt. če-
kovni račun št. 17.548 —
NAROČNINA: Za
člane ZZZ 2 din mesečno;
za druge naročnike 3 din
mesečno. LIST IZHAJA
V SAKO SOBOTO

LETO III.

LJUBLJANA, SOBOTA, 14. JANUARJA 1939.

Štev. 2.—3.

VEDNO NOVE ZMAGE

Mi gremo naprej. Seme, ki smo ga sejali, je pognalo in rodilo sad. Sejali smo v slovensko zemljo. Na njej želimo uspehe svojih prizadevanj. Z njo zraščeni slovenski delavci nočejo za izkoreninjenici. V trumah in posamič vstajajo in gredo za nami, za našo slovensko katoliško delavsko organizacijo ZZZ. Na »Javna vprašanja« nasprotnikov o naši rasti, sedaj dajejo javno točen odgovor — cele skupine, cele zveze, ki korporativno prehajajo k nam.

Trenotno rastemo na ruševinah JSZ. Toda socializem vseh barv naj ve, da je to le naš začetek. Mi smo ekskluzivni v svojem narodu in naša borba gre za popolnim iztrebljenjem vseh socializmov. Vsi pridejo na vrsto, najprej najmočnejši, potem ostali.

V preteklih dneh beležimo nove zmage svoje misli v Ljutomeru, v Trzinu in v Slatini-Radenci. Zlomili smo tam nasprotnike. Svoje nove postojanke pa smo organizirali še tudi drugje.

Viničarji v Ljutomeru

Ljutomer, 8. januarja 1939.

V Sloveniji je po uradnih statistikah z družinami vred okrog 20.000 viničarjev. Viničarski stan je najbolj reven, živi pod težkimi delovnimi in življenjskimi pogoji. Njegova plača v mnogih primerih znaša celo din 2.— na dan za 10 in 12 urno delo. Naturalne dajatve s strani delodajalca pa so tudi tako malenkostne, da je siromastvo v viničarskih družinah nekaj vsakdanjega. Silno slab gmotni položaj viničarskega stanu še poslabšuje dejstvo, da viničarji niso zavarovani ne za bolezen, ne za starost niti jim niso določene minimalne plače.

Zelo potrebna je v krajih, kjer živi slovenski viničar zato delavska strokovna organizacija. Pred 18 leti je viničarje vzdramil in jim vzbudil zanimanje za organizacijo g. župnik Komljanec, takratni tajnik Jugoslovanske strokovne zveze. Organizacija je bila včlanjena vseh 18 let v Jugoslovanski strokovni zvezi. V začetku je lepo napredovala, v zadnjih letih pa ima sicer zbranih veliko viničarjev v svoji organizaciji, vendar gibanje Jugoslovanske strokovne zveze ni moglo vzbuditi pri viničarjih pravo zaupanje in smisel za še večjo razširitev organizacije. Javnosti je že znano, zakaj se je pred tremi leti ustanovila katoliška delavska organizacija Zveza združenih delavcev. Isti razlogi kot so bili odločilni pri ustanovitvi ZZZ, so sedaj dali povod, da je celotna Strokovna zveza viničarjev v Ljutomeru prestopila korporativno v sklop in pokret Zveze združenih delavcev.

IZREDNI OBČNI ZBOR

Ta prestop iz Jugoslovanske strokovne zveze se je izvršil na današnjem izrednem občnem zboru SZV, ki se je vršil ob 9. uri dopoldne v Katoliškem domu v Ljutomeru. Na občni zbor so prihiteli delegati vseh viničarskih krajevnih organizacij. Poleg delegatov skupin so prišli tudi drugi viničarji, da so prisostvovali občnemu zboru. Dvorana v Katoliškem domu je bilo čisto napolnjena.

Občni zbor je začel podpredsednik tov. Ribič, ki je pozdravil zastopnika centrale ZZZ tov. Prežlja, g. okrajnega glavarja dr. Farčnika, tov. Petra Rozmana in zastopnika poljedelskih delavcev iz Cvena. Precizno situacijsko poročilo je podal strokovni tajnik viničarjev tov. Košnik Jože.

Govoril je tudi strokovni tajnik ZZZ tov. Peter Rozman, bivši viničar, ki je v toplih besedah orisal viničarsko borbo in pojasnil članstvu SZV zakaj je prestopil v ZZZ. Zborovanje je pozdravil s posebnim pismom gradbeni minister g. dr. Miha Krek.

SZV V SKLOPU ZZZ.

Nato so viničarji sklepali o prestopu v ZZZ in tozadveni potrebni spremembi pravil.

Sprememba pravil se je izvršila spontano, z aplavzom, navdušenjem in soglasno. Naslov nove organizacije se bo sedaj imenoval »Strokovna zveza viničarjev ZZZ«, njene krajevne organizacije pa »Strokovne organizacije viničarjev ZZZ v...« Pri volitvah so bili izvoljeni v odbor naslednji tovariši: Korošec Slavko, Ribič Avgust, Pučko Jože, Kosič Janez, Nedok Martin, Plohel Franc, Rozman Martin, za namestnike odbornikov pa: Grnjek Janez, Topničar Ignac, Kozar Jožef, Lukman Anton, Nedok Ludvik, Mir Alojz in Pučko Matija. V nadzorstvo pa: Nedok Marko, Husjak Feliks, Šeranc Ivan in Terlep Karl.

GOVOR MINISTRA G. SNOJA IN PREDSEDNIKA ZZZ TOV. PREŽLJA

Med tem je prišel v dvorano minister g. Snoj Franc v spremstvu ljutomerskega župana g. Sladiča. G. minister Snoj je bil burno pozdravljen. G. minister je na viničarje napravil lep nagovor, v katerem je izrazil veselje, da more kot član kr. vlade prisostvovati občnemu zboru. Povedal je, da je kot rudar in star šele 18 let ustanovil skupino rudarjev. Radi tega in radi nadaljnjega stika z delavstvom ima dober pogled v razmere delavstva. Izjavil je, da se je vedno prizadeval in da se bo tudi v bodoče, da bodo delavci, tudi viničarji, prišli do svojih pravic.

Podčrtal je v svojem govoru, da bodo viničarji mogli le v sklopu ZZZ in vsega slovenskega delavstva, doseči one rezultate svojega dela, kot to vsi viničarji želijo. Če boste pravilno delali, če bo misel skupnosti v Vaših vrstah velika, če boste složni, bo uspeh zagotovljen. Kakor se je določilo minimalne plače za vse delavske stanove, tako se bodo določile minimalne plače tudi za viničarje. Viničarjem je zagotovil, da bodo v njem imeli zagovornika in vso oporo pri njihovem delu.

Viničarji so g. ministra nagradili z dolgotrajnim odobravanjem.

Zastopnik centrale ZZZ njen predsednik tov. Preželj France, je v svojem govoru viničarje toplo pozdravil, se v imenu slovenskega delavstva, organiziranega v ZZZ zahvalil za zaupanje viničarjev v ZZZ. V svojem govoru je razložil načela ZZZ in pomen slovenske katoliške skupnosti. Dalje je raztolmačil razliko med slovenskimi delavskimi organizacijami, govoril o praktičnih uspehih ZZZ, o bodočih nalogah, ki jih mora SZV skupno z ZZZ za viničarski stan izvojevati in urediti.

Tudi predsedniku ZZZ so viničarji navdušeno aplavdirali.

Pri slučajnostih je spregovoril ljutomerski župan g. Sladič. Sprejeti so bili važni predlogi in sklepi. Predsednik občnega zbora tov. Ribič je v splošnem navdušenju zaključil občni zbor ob 12. uri.

G. minister Franc Snoj.

Delavci v Trzinu

Trzin 9. januarja 1939.

Trziški okraj je bil že od nekdaj naš. Trzinčani so vedno imeli smisel za farno skupnost in za izvedbo prosvetnih, verskih, gospodarskih in strokovnih organizacij. Na vseh poljih so dosegli lepe rezultate, za katere jih lahko zavida marsikateri fara.

Po svojem značaju je mesto Trzin delavsko središče, kajti v trziških tovarnah, delavnicah dobi vsak dan veliko število prebivalstva svoj vsakdanji kruh. Delavske strokovne organizacije, pred vsem JSZ, so bile dobro zgrajene, tako, da so bili ravno trziški delavci steber Jugoslovanske strokovne zveze v zadnjih letih. JSZ je imela v Trzinu organiziranih v prejšnjih časih čez 500 delavcev in delavk, ki so zvesto stali ob organizaciji.

Čim pa je JSZ bolj opazljivo začela hoditi po stran potih in izven sklopa slovenskega katoliškega naroda, tedaj so bili trziški delavci prvi, ki so pri vodstvu JSZ skušali napraviti red. Toda s svojimi prizadevanji so bili razočarani, ker je vodstvo JSZ, pred vsem pa njeno ozadje, ostalo pogubno za našo slovensko skupnost. Popolnoma naravno je, da so se trziški delavci po brezuspešnih poizkusih, da bi se v organizaciji napravil red, korporativno priključili pokretu Zveze združenih delavcev.

V našem domu se je danes ob 8. uri zvečer vršil delavski sestanek, na katerega je prišlo okrog 150 delavcev. Sestanek je vodil g. duhovni svetnik trziški župnik Anton Vovk. V uvodu je pojasnil, zakaj je bil sklican zbor katoliškega trziškega delavstva in je podal besedo g. Smersuju Rudolfu. Smersu je bil od navzočega delavstva toplo pozdravljen. V svojih izjavah je obrazložil razvoj delavskega gibanja pri nas, pred vsem pa razvoj in preusmeritev JSZ v napačno smer. Svoj govor je živahno zaključil z vabilom, da ostanejo zvesti slovenski katoliški skupnosti in da prestopijo v ono organizacijo, ki je člen te skupnosti. Drugi govornik je bil g. Preželj France, predsednik centrale ZZZ. G. Preželj je pojasnil, zakaj naj se delavci organizirajo ravno v ZZZ in zakaj ne v drugih organizacijah. V kratkih potezah je obrazložil praktično delo ZZZ in njen organizatorični razmah.

Sledila je debata, v kateri je predsednik JSZ g. Klofutar izjavil, da je odbor JSZ v Trzinu na svoji seji so-

Novi slovenski minister brez listnice narodni poslanec Franc Snoj se je rodil dne 28. januarja 1902 v Toplicah pri Zagorju ob nekdanji kranjsko-štajerski meji kot sin kmetijskih staršev. V Zagorju je obiskoval ljudsko šolo. L. 1913 je šel v gimnazijo, toda izbruh svetovne vojne mu je onemogočil, da bi jo končal. V zgodnji mladosti se je izkazal kot navdušen pristaša mladinske organizacije, a je kmalu pokazal izredne voditeljske sposobnosti. Za časa borb okrog majniške deklaracije je stal že v ospredju in izpovedal iskreno nacionalno dušo. Kot poklicno delo si je izbral zadrugarstvo in je na polju kreditnega zadrugarstva postal pravi strokovnjak. Za svoj delokrog si je izbral severno mejo, kamor se je preselil l. 1924, ko je prevzel tajništvo posojilnice v Radgoni. Tukaj je s svojimi organizacijskimi sposobnostmi in čudovito delavnostjo takoj oživil vse delovanje prosvetnih društev.

glasno sklenil, da korporativno prestopi v Zvezo združenih delavcev. Istočasno je povabil navzoče članstvo in delavstvo, da sledi odboru in se priključi organizaciji ZZZ. Izjavo g. Klofutarja so navzoči delavci z velikim odobravanjem vzeli na znanje in se je pri glasovanju celotno delavstvo izreklo, da se organizira v ZZZ.

Izvolil se je pripravljalni odbor, v katerega so prišli vsi dosednji odborniki JSZ z g. Dacerjem kot predsednikom na čelu. V odbor sta bila še pritegnjena gg. Oman in Salberger. Po izvolitvi odbora se je razvila živahna debata, v katero so posegali delavci. Lep nagovor na zbrano delavstvo je napravil tudi navzoči trziški župan g. Majeršič Janez. Delavstvo je vzpodbujal k delu in mu želel obilo uspehov.

Ob pol 10. zvečer je g. župnik Vovk zaključil uspeši sestanek delavstva. Poudaril je, da je ta sestanek važen mejnik v razvoju in napredku trziškega delavstva.

Zdraviliški delavci Slatina-Radenci

Izjava.

Strokovna skupina zdraviliških delavcev JSZ Slatina Radenci je danes, dne 6. januarja 1939 na svojem sestanku, katerega so se udeležili polnoštevno vsi člani, soglasno določila, da z današnjim dnevom pristopi korporativno v Zvezo združenih delavcev. Sestanek je za ZZZ ustanovnega značaja ter se je izvolil pripravljalni odbor, kateri naj vodi organizacijske posle do rednega občnega zbora, ko se bo zopet izvolil redni odbor. S tem se prekinejo vsaki odnosi z JSZ in se odpoveduje tudi nadaljno pošiljanje Delavske Prave.

Slatina Radenci, dne 6. jan. 1939.

Lastnoročni podpisi:

Haložan Franc, Haložan Marija, Horvat Ivan, Klobasa Franc, Vehar Ferdinand, Mlinarič Antonija, Rožman Alojzija, Šafarič Ivan, Trstenjak Marija, Haložan Marija, Zemljič Ana, Smolkarič Ana, Zemljič Otilija, Jaušovec Antonija, Vemberger Ana, Klajnšek Julijana, Jaušovec Rozalija, Fujs Karolina, Šinko Ema, Gobar Antonija, Bodanec Marija, Pintarič Anton, Jaušovec Jožef, Klemenčič Franc, Kuhar Viktor, Škrlec Peter, Špelič Alojz, Košar Ivan, Fekonja Jakob, Horvat Karol in Seršen Franc.

Tekstilno delavstvo za boljšo kolektivno pogodbo

Pred šestimi meseci so se sestale strokovne organizacije — podpisnice kolektivne pogodbe za tekstilno stroko v Delavski zbornici na posvetovanje o ukrepih, ki naj se podvzamejo, da se doseže izboljšanje položaja tekstilnega delavstva, ki vsled občutnega porasta draginje tekom zadnjih dveh let živi v izredno težkih razmerah. Jugoslovanska strokovna zveza je predlagala, da naj se obstoječa kolektivna pogodba odpove, vendar je bil po vsestranski razpravi sprejet soglasno sklep, da naj se skuša doseči spopolnitev pogodbe in zvišanje mezd brez odpovedi.

USPEHI ZAUPNIŠKIH KONFERENC.

Delavska zbornica je s sodelovanjem prizadetih strokovnih organizacij obdržala zaupniške konference tekstilnega delavstva v Kranju, Mariboru, Celju in Ljubljani in je na podlagi zbrane gradiva ugotovila dejansko stanje tekstilnega delavstva v posameznih tovarnah. Na ponovnem sestanku prizadetih strokovnih organizacij je bila redigirana posebna spomenica na Zvezo delodajalcev tekstilne stroke, v kateri se ugotavljajo vse nejasnosti in pomanjkljivosti obstoječe kolektivne pogodbe ter predlaga sklicanje pogajanj v svrhu dogovora, kako sporazumno rešiti vsa sporna vprašanja.

RADI VOLITEV PRELOŽENA POGAJANJA.

Zveza delodajalcev tekstilne stroke je na tak razgovor pristala ter določila za razgovor 25. oktober. Med tem pa so bile razpisane državnozbornske volitve. Delavske strokovne organizacije niso silile na to, da bi se vršila pogajanja med volitvami, ker je znano, kako lahko se najbolj upravičeno mezdno gibanje označi kot gibanje s političnimi svrhmi, ki mora računati ne le z odporom delodajalcev, marveč tudi z nasprotovanjem oblasti. Vsled tega so bila pogajanja sporazumno preložena na čas po 31. decembru ter je bil odpovedni rok preložen na 31. december 1938 tako, da v slučaju odpovedi poteče veljavnost pogodbe z 31. januarjem 1939.

DELO CENTRALNEGA TARIFNEGA ODBORA.

Čas politične volilne borbe so porabile delavske strokovne organizacije za to, da so na novo organizirale »centralni tarifni odbor«, ki naj vodi vso akcijo ter pripravi vse predloge za pogajanja. V centralnem tarifnem odboru je po en zastopnik Jugoslovanske strokovne zveze, Narodne strokovne zveze, Splošne delavske strokovne zveze, Zveze združenih delavcev in Zveze strojnikov, poleg teh pa sodeluje tudi predstavnik Saveza grafičnih delavcev pri sestavi predlogov za tiskarne tekstilnih obratov.

Dne 7. novembra 1938 je bil predložen delojemalcem v obliki popravka sedanje kolektivne pogodbe predlog za dopolnilo splošnega teksta pogodbe, ki se nanaša na:

- prestilizacijo nepreciznih določb sedanje pogodbe, ki so povzročale spore;
- vprašanje reševanja sporov glede izvajanja pogodbe po podjetjih;
- dopolnitev kolektivne pogodbe z delovnimi pogoji strojnikov in kurjačev;
- določitev postopka, ki naj omogoči v primeru občutnejših draginjskih sprememb prilagoditev tarife novonastalemu stanju brez odpovedi pogodbe.

Po predložitvi teh predlogov je Zveza delodajalcev zahtevala, da naj ji delavske strokovne organizacije predlože prav vse predloge in zahteve, da bodo zamogli delodajalci k tem zahtevam v plenumu zavzeti svoje stališče. O kakih kasneje predloženih novih zahtevah na pogajanjih delodajalci ne bi mogli razpravljati.

PREDLOGI TEKSTILNEGA DELAVSTVA.

Delavske strokovne organizacije so dne 15. decembra 1938 ugodile tudi tej zahtevi ter predložile v glavnem glede tarif sledeče predloge:

a) vse obstoječe tarifne postavke naj se z ozirom na spremenjene draginjske razmere povišajo za 15%;

b) pogodba naj se dopolni z novimi tarifnimi postavkami za kategorije priučenih delavcev, zlasti za delavstvo v predilnicah lanu in za delavstvo v oplemenjevalnih oddelkih. Enako smo predložili tarifo za strojnike in kurjače ter za delavce v tiskarnah;

c) uvedbo prostovoljnega višjega zavarovanja;

d) za profesionaliste poleg napredovanja po kvalifikaciji tudi napredovanje po letih.

Ob enem s predložitvijo vseh teh predlogov pa so delavske strokovne organizacije poudarile potrebo po preložitvi odpovedanega roka za odpoved kolektivne pogodbe na 31. marec 1939, da se tako omogoči pogajanja v čim mirnejši atmosferi ter da možnost posamezna vprašanja reševati v strokovnih odsekih, v katerih bi na obeh straneh sodelovali predstavniki prizadetih strokovnih skupin. Namen delavskih strokovnih organizacij je bil, da se pritegne tako na delodajalski kakor na delavski strani k sodelovanju strokovno izobražene predstavnike, ki poznajo produkcijski proces in tako omogoči

sklenitev res popolne kolektivne pogodbe, na katero bi se mogle obe strani dolgo dobo let oslanjati.

PRED NOVO KOLEKTIVNO POGODBO.

Dne 31. decembra pa je prejela Delavska zbornica dopis Zveze delodajalcev tekstilne stroke, da njena uprava smatra, da ni zadostnih razlogov za ponovno odložitve odpovednega roka, ker se more pri dobri volji na obeh straneh rešiti vprašanje nove pogodbe v par dneh. Vsled tega stališča so bile delavske strokovne organizacije, ki so pogodbo podpisale, primorane pogodbo z 31. decembrom odpovedati tako, da poteče njena veljavnost z 31. januarjem 1939. Tekom prihodnjih dni se bodo sestali predstavniki delodajalcev in delojemalcev na pogajanjih, da se spozaramejo o besedilu in določbah ter tarifah nove kolektivne pogodbe. ZZZD bo podvzela po svojih najboljših močeh vse potrebno, da pride do take kolektivne pogodbe, ki bo odgovarjala interesom delavstva ne samo v njenih splošnih določilih, marveč tudi glede novih tarif, ki se morajo brezpogojno prilagoditi novim draginjskim razmeram.

10.000 brezposelnih sezonskih delavcev

Komaj so se vrnili vsi naši sezonski delavci in že se opaža gibanje delavcev okrog Borze dela in delavskih organizacij, kjer se delavci zanimajo, kakšni so izgledi za zaposlitev v prihodnji sezoni. 10.000 jih je, in Borza dela v Murski Soboti nima lahkega stališča, ko mora vsako leto že naprej preskrbeti 10.000 sezonskim delavcem dela in zaslužka.

Ker na domačem delovnem trgu v današnjih razmerah ni mogoče preskrbeti vsem tem delavcem zaposlitve, je bilo potrebno, da se je iskalo dela in zaslužka v inozemstvu. Od tvoj naše izseljevanje in z njim v zvezi pereče izseljeniško vprašanje, katerega zaenkrat ni mogoče preprečiti, pa če prav se trudijo tako država in banovina, kakor tudi posamezniki, katerim je blagor našega delavstva pri sreju.

IZSELJENIŠKA KONFERENCA V MURSKI SOBOTI.

V ta namen je socialno ministrstvo sklicalo izseljeniško anketo v Murski Soboti, na kateri anketi so bile zastopane vse oblasti in ustanove, ki se bavijo z izseljevanjem. Slišala so se mnenja raznih delegatov o dobri in slabi strani izseljevanja. Bili so sprejeti sklepi, po katerih bi se naj izseljevanje nekoliko omejilo. Vsi delegati te ankete so pa bili edini v tem, da se izseljevanje našega sezonskega delavstva zaenkrat ne da preprečiti in vsled tega je potrebno, da se dela na tem, da se položaj izseljenstva izboljšuje z dobrimi delavskimi pogodbami, z zakonito delavsko zaščito, da se izseljencem da zadostno število izseljeniških duhovnikov in da se nadzorstvo nad izseljenci čim bolj izpopolni.

Take ankete so potrebne za delavstvo, vsled česar je naše sezonsko delavstvo to anketo z veseljem pozdravilo.

Pa ne samo osrednja državna oblast, nego tudi naša banovina se mnogo trudi in prizadeva, da z raznimi javnimi deli v našem kraju da zaslužka mnogim našim delavcem doma. Saj je znano, da je naša banovina v zadnjem času investirala mnoge milijone za javna dela ravno v našem kraju.

JAVNA DELA ZA ZMANJŠANJE BEDE BREZPOSELNIH SEZONSKIH DELAVCEV.

Naj naštejemo iz teh javnih del samo most na Petajncih, kjer bo že prihodnje pomlad dobilo zaposlitve okrog 200 naših delavcev. Pri gradnji nove banovinske bolnice v Murski Soboti bo tudi dobilo zaposlitve okrog 150 delavcev. Pri regulaciji Mure bo zaposlenih nadaljnjih 200 delavcev. Tako akcijo za omejitev izseljevanja od strani naše banovine, naše delavstvo z veseljem pozdravlja.

Poleg tega bo na državnem posestvu »Belje«, kamor grejo na delo vsako leto naši delavci, tudi letos dobilo zaposlitve okrog 1.500 delavcev. Veleposestvo »Lederer« v Čoki je že zaprosilo za 500 naših delavcev. Vsa druga posestva v Bački in Vojvodini bodo zaposlila okrog 500 delavcev. Tudi doma so vsled dobre gradbene sezone večji izgledi za zaposlitev v prihodnjem letu.

IN V INOZEMSTVO...

Ali kljub vsem tem dobrim izgledom za zaposlitev v prihodnjem letu nam ostane še nezaposlenih 6.500 sezonskih delavcev, za katere moramo iskati zaposlitve v inozemstvu. Od teh 6.500 delavcev jih bo šlo okrog 4.500 v Nemčijo in okrog 2.000 v Francijo.

Iz zgornjega se vidi, da se izseljevanje našega sezonskega delavstva ne da enostavno zabraniti, ker bi na ta način ostalo okrog 6.500 sezonskih delavcev brez zaslužka in brez kruha. Izseljeni-

ZZD za brezposelne sezonske delavce

Z novo uredbo o podpiranju brezposelnih delavcev se je ureditev brezposelne podpore postavilo na bolj moderno stopnjo. Prispevki so sicer večji, ampak zato so se zvišale tudi podpore in dolgotrajnost njih trajanja.

Vendar je sedaj praksa pokazala, da vsebuje nova uredba pomanjkljivosti, ki postanejo posebno v Sloveniji precej občutne in to zlasti za sezonske delavce, ki si radi nizkih plač ne morejo za zimo ničesar prihraniti in tudi nimajo možnosti preživljanja za čas brezposelnosti, kakor je to pri sezonskih delavcih v južnih krajih države. Preje so imeli sezonski delavci pravico do podpore tudi v mrtvi sezoni. Člen 74 nove uredbe pa predvideva za sezonske delavce to podporo le v času od 1. aprila pa do novega leta, kar naše stavbince, opekarniške delavce in druge to zimo prizadene zelo občutno.

Zveza združenih delavcev je takoj razumela, da je potrebna nujna pomoč in zato napravila vlogo na g. ministra soc. politike dr. Cvetkovića, naj brezposelnim sezonskim delavcem takoj priskoči na pomoč in v to svrhu dovoli izredni kredit pri Osrednji upravi borz dela v znesku dveh milijonov dinarjev, da se na ta način reši naše brezposelne sezonske delavce iz lakote in bede, dokler se Uredba definitivno ne prilagodi potrebam vsega slovenskega delavstva.

ško vprašanje našega sezonskega delavstva se da rešiti samo z dalekosežnimi gospodarskimi načrti, z velikimi javnimi deli, a posamezniki bi pa morali vložiti svoje milijone v industrijalizacijo naše pokrajine. Pa tudi vzgoja naše kmečke mladine za moderno kmetijstvo, je velikega pomena za omejitev našega izseljevanja. V tem pogledu nam bo veliko pomagala Kmetijska šola v Rakičanu.

POSLEDICE AGRARNE REFORME.

K pospežitvi našega izseljevanja je veliko pripomogla naša ponesrečena agrarna reforma. Agrarna reforma nam je ustvarila mnogo malih družinskih edinic, katere edince na dobljeni 4—5 oralov agrarni zemlji ne morejo živeti, vsled česar so stalno navezani na sezonski zaslužek, da z njim prehranijo sebe in svojo družino. Tudi tukaj bo treba pristopiti k popolnejši rešitvi tega vprašanja.

Socialne ustanove v naših rokah

Novo ravnateljstvo OUZD v Ljubljani

Radi poteka funkcijske dobe dosedanjega ravnateljstva in nadzorstva Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani je g. minister za socialno politiko in narodno zdravje razrešil dosedanje člane uprave in nadzorstva ter je imenoval novo ravnateljstvo in nadzorstvo kot sledi:

RAVNATELJSTVO

Delodajalci: Matko Curk, stavbenik v Ljubljani, Franc Jeglič, ravnatelj v Ljubljani, Konrad Gologranc, stavbenik, Celje, Anton Rojina, tovarnar v Ljubljani, Franc Klanjšček, trgovec v Mariboru, Jože Gašperšič, ravnatelj, Kropa (namestniki: Boštjan Belcijan, stavbenik, Komenda, Rudolf Stermec, ki, trgovec, Celje, Jože Kregar, poslovodja, Vižmarje, Ivan Kurnik, Maribor, Pavle Božnar, industrijalec, Polhovgradec, Josip Meiss, trgovec, Maribor).

Delojemalci: inž. Josip Sodja, ravnatelj uprave »Slovenca«, Ljubljana, Jože Loboda, občinski tajnik, Dol, Jože Melaher, zas. uradnik, Maribor, Franc Gumpot, delavec, Mislinje, Franc Luzar, strok. tajnik ZZZD, Ljubljana (namestniki: Alojzij Megla, tov. delavec, Kranj, Joško Lenarčič, delavec, Litijska, Franc Novinc, delavec, Podhosta, Straža, Ernst Vrhovec, delavec, tobacne tovarne, Ljubljana, Jože Pirnat, strojni stavec, Groblje, Slavko Verbančič, brivski pomočnik, Ljubljana).

NADZORSTVO

Delodajalci: Kremžar Franc, Ljubljana, inž. Miklavc Franc, ravnatelj KDE (namestnika: Weixl Vilko, trgo-

vec, Maribor, in Humer Štefan, avtomehanic, Ljubljana).

Delojemalci: Stanko Golob, uslužb. Splošne trg. družbe, št. Vid nad Ljubljano in Peter Kotnik, delavec, Ljubljana (namestnika Franc Novak, strokovni tajnik, Murska Sobota, in Vinko Žvokelj, Dražgoše).

NOVA UPRAVA BOLNIŠKE BLAGAJNE TBPD

Minister socialne politike in narodnega zdravja je 28. decembra 1938 razrešil dosedanje člane ravnateljstva in nadzorstva Bolniške blagajne TBPD v Ljubljani in istočasno imenoval novo upravo.

Tako je vodstvo teh dveh socialnih ustanov, OUZD in TBPD, prešlo na delojemalski strani izključno v roke Zveze združenih delavcev in Združenih nameščencev. Delodajalce predstavljajo v njih odlični možje iz zavednih kataloških vrst.

Volitve obratnih zaupnikov

Dva pičila tedna imamo še na razpolago, da se pripravimo za volitve obratnih zaupnikov. Člani in krajevni odborniki ZZZD, — na Vas je sedaj ležeče, da odnese ZZZD v tem boju, za zaupanje slovenskega delavstva častno zmagajo! Sestavljajte takoj kandidatne liste, centralo pa čim prej obvestite, v katerih obratih boste postavili kandidatno listo ZZZD, da Vam moremo nuditi vse potrebno in dati potrebno pomoč in navodila, da Vas nasprotniki ne bodo mogli izigrati.

Naša borba - naša rast

Iz centrale

Pozivamo vse naše krajevne organizacije, da nam sestanke in shode javijo vsaj 10 dni prej, ker jih je čimdalje več in sicer ne moremo ustreči želji po zastopniku centrale. Po vprašanju volitev obratnih zaupnikov v okrožnici centrale pričakujemo takojšnje odgovore.

KOLENDARČEK ZZZD za leto 1939 nam je pošel; zato pozivamo vse kraj. edinice, da ga čimprej obračunajo, izvode pa, katere ne morejo razpečati, takoj vrnejo, da lahko ustrezemo tistim, ki bi ga radi imeli.

Ustanovni občni zbor na Duplicji

Po 14. dnevnih pripravah smo imeli na praznik Sv. Treh Kraljev ustanovni občni zbor.

Od kar smo vložili pravila za ustanovitev podružnice, se je prijaviilo nad 50 delavcev, kateri so spoznali, da v organizaciji, kateri so plačevali zahtevane prispevke leta in leta ni rešitve.

Dokaz zato je tudi, da se dosedanji obratni zaupniki niso brigali za delavce, kakor je to dolžnost obratnega zaupnika. Delavci so predlagali, naj se obratni zaupniki odnosno organizacija potrudijo, da se bo plača družinskim očetom vsaj nekoliko zboljšala. Podjetje je na predloge in prošnje posameznih delavcev že pristalo, vendar pa se organizacija in obratni zaupniki rdečih in belo-rdečih niso nadalje zavzemali in se tako vso stvar zavlakuje.

Na občnem zboru smo najrevnejšim delavcem in njihovim otrokom razdelili božične nagrade, za katero se je zavzemal in k njej pripomogel g. župan Nande Novak. Podjetje je dalo za to božično nagrado 400.— din.

Prepričani smo, da bodo ostali izven vrst naših organizacij le delavci, ki so naši kulturni nasprotniki. Organizacija naša se z dneva v dan širi. Zato je tudi zmaga za lepšo bodočnost nam zasigurana.

Ustanovni občni zbor v Logatcu

V nedeljo, dne 8. januarja se je vršil v Logatcu v gostilni »Dimnikar« ustanovni občni zbor naše nove krajevne skupine delavcev, ki so zaposleni v podjetju »Maček«. Kot zastopnik centrale se je obč. zbora udeležil strok. tajnik tov. Luzar.

Delavci so zaprosili centralo, naj izdela osnutek kolektivne pogodbe, nakar je bil izvoljen odbor, ki ga tvorijo tov.: Jakob Uršič, Maček Franc, Jerina Anton, Škof Avgust, Leskovec Janez, Hodnik Franc, Malk Ferdo in Istarič Jože. Na občni zbor so prišli tudi delavci iz drugih tovarn in izjavili, da bodo delali na to, da bodo čimprej vsi logaški delavci organizirani v ZZZD.

Ustanovni sestanek na Dobravi

Že dalje časa smo nekateri delavci iz Dobrave želeli ustanoviti podružnico ZZZD. V četrtek 5. t. m. smo imeli pripravljani sestanek in čeprav smo na istega povabili le nekatere delavce, se nas je zbralo lepo število in so se vsi odločili, včlaniti se v organizacijo Zveze združenih delavcev.

Prepričani smo, da bo ta strokovna organizacija, ki je v preteklem letu pokazala toliko delavnost, v tem letu štivila tudi nas, ki smo bili do danes odvisni ali od svojih delodajalcev ali pa od organizacije, v katero smo bili primorani se včlaniti. Dogodilo se je, da so propagatorji rdečega saveza silili naše fante v organizacijo s tem, da so jim grozili z odpusti, jih nazivali z raznimi priimki itd.

Zažvela je torej pri nas podružnica ZZZD, katero smo težko pričakovali. Delali bomo v njej za našo in njeno zmago.

Nova postojanka v Ročevju

Tekstilni delavci iz tovarne »Slavoteks« in »Tekstilna« še vedno bridko občutijo posledice, katere so jim povzročili razni »strokovni« demagogi, katerim je šlo in gre le za lastne koristi, delavce pa zanje naženejo v nesmiselne akcije. Kočevski tekstilci so zgubili zaupanje v vse stare skrahirane strokovne pokrete, vendar pa vedo, da jim je potrebna strokovna organizacija za zaščito delavskih interesov in to taka, ki to omogoča že po svojih načelih. Sklenili so, da stopijo v vrste ZZZD. V nedeljo dne 8. I. 1939 se je vršil ustanovni sestanek, na katerem je obrazložil načela in taktiko ZZZD zastopnik centrale tov. Breznik, nakar so pristopivši delavci izvolili priprav. odbor krajevne organizacije ZZZD v Ročevju ter sklenili, da bodo šli na delo, da se čim preje zbere vse kočevsko delavstvo v ZZZD.

Tudi v Naklem rastemo

Počasi pa gotovo, pravi slovenski pregovor; tako tudi naša podružnica raste počasi, a s tem večjo gotovostjo. Tudi delavci v naši občini uvidevajo, da smo mi edina katoliška delavska organizacija, ki v življenju neka pomeni. Zato je v zadnjem času pristopilo nekaj novih članov, katere iskreno pozdravljamo.

Dne 22. t. m. ob 3 popoldne se vrši v stari šoli sestanek. Tovariši in tovarišice pridite na sestanek in pripeljite s seboj tudi svoje prijatelje in znance. Pokažite nasprotnikom, da ste res zavedni člani in da so časi, ko so marksisti uganjali demagogijo in teror nad poštenim krščanskim delavcem, izginili.

Naše katoliško prosvetno društvo name-rava graditi nov prosvetni dom, ker stara šola ne odgovarja več današnjim potrebam. Zato se vrši 15. t. m. popoldne ob 3 sestanek za gradnjo doma, katerega naj se naši člani tudi vsi udeležijo.

Tobačni delavci

Odbor strokovne organizacije tobačnih delavcev ZZZD želi, da bi se v novem letu delavstvo še bolj oklenilo svoje organizacije, katere delo je bilo v preteklem letu obilo in v večih stvareh tudi uspešno. Tako je bilo naše delo kronano s tem, da smo dobili novi plačilni pravilnik, s katerim se je zelo zboljšal položaj našega delavstva. Da pa se je to zgodilo, je v glavnem zaslug naših gg. ministrov. Čeprav se hvajlijo razni demagogi, da je to delo njihovoga »Saveza«, kar pa vse pošteno delavstvo ve, da je laž. Koliko je bilo vlad v katerih so imeli marksisti zaslombo, a jih nobena ni hotela uslišati. Res je precej stvari, katere bo treba zboljšati in gledati, da se ugodno rešijo. Tako n. pr. glede odvzeta let bivšim začasnim, štetje vojaških let za pokojnino, glede stalnosti profesionalcev, kakor tudi glede delavk, da se dobe boljše vrste cigaret v izdelavo, da se s tem pomore, da pride čim več delavk v drugo kategorijo itd. Vse to ima odbor stalno v evidenci in je tudi že storil potrebne korake na vseh merodajnih mestih, da se tem prošnjam tudi ugodi.

Žalostna božičnica tovarniških delavk v Dolnji Lendavi

Ravno za božične praznike sta odpovedali delo okrog 200 delavkam podjetji Blau i Bartoš in Tovarna dežnikov v D. Lendavi. Moramo si misliti kakšne božične praznike so imele te delavke, ko so za večletno delo dobile k božiču za nagrado, odpust iz službe.

Naši rdečkarji, kateri kažejo našim delavkam odrešenje proti Zagrebu in Čerkovcu in kateri pobirajo od teh delavk po 15 Din članarine mesečno, sedaj niso se zganili in niso našli besede za protest proti »nečuveni« krivici, katera se godi tem delavkam, pač pa so tolažili delavke s tem, da bojo sedaj dobile podporo pri Borzi dela, kakor da bi to podporo oni poklonili delavkam.

ZZZD v Murski Soboti je podvzela korake proti neutemeljenemu odpustu lendavskih delavk in dobila informacije, da so podjetja odpustila te delavke iz izključno špekulativnih namenov. Oba lastnika teh podjetij sta žida.

V Murski Soboti

V obeh naših tovarnah, »Šiftar« in »Cvetič« se naše delavke pripravljajo za volitve obratnih zaupnikov, katere se bojo vršile v mesecu februarju. V obeh tovarnah bo vložena samo po ena lista. V prihodnji številki bomo objavili imena kandidatov.

V Lendavi ter v opekarni »Puconci« bo ZZZD povsod postavila samostojne kandidatne liste.

Zabukovca — Griže

Hlapec Jernej in njegova pravica.

Kaj so vsega zmoini naši rdečkarji, nam dokazuje dejstvo rdečega framazona, ki je bil tak junak, da je postavil berača pod kap, in to na njihovi uprizoritvi »Tu-je dobe« 26. XII. 1938, ko je prosil brezroke miloščine.

Ob tem činu se niso mogli zdržati sme-ha niti rdeči generali, ki so sedeli v ospredju, ter so nagradili njegovo junaštvo s strašanskim krohotom.

Pri tej priliki se moramo nehote spomniti njihove uprizoritve »Hlapca Jerneja«, kako je v enem teh prizorov postavil na cesto gospodar hlapca Jerneja.

In ravno ti, ki so inscenirali ta igrokaz, so priredili predigro ter pahnili prosjaka na plan brez vsake miloščine.

Kakšno oceno za ta junaški čin ste zaslužili? Vam povemo samo to: Vsa vaša dejanja in nehanja so laž in demagogija in nihče vam ne more verjeti.

Vevški papirničarji

V božični štev. »Delavske Pravice« dopisnik ugotavlja, da je bilo leto 1938 izredno slabo. Tudi v novem letu dopisnik ne pričakuje nič dobrega.

Nadalje se pritožuje na bansko upravo in vali krivdo tudi nanjo, da se položaj še ni in menda ne bo zboljšal. Za konec pa dopisnik sam razkriva, kako žalostno je stanje v JSZ, da je mnogo delavcev neorganiziranih, da člani in dobre članice JSZ uhajajo in snujejo novo organizacijo Zveze združenih delavcev, nesramno kleveta in smeši člane in voditelje ZZZD.

Da, da, tov. dopisnik, prešlo je mnogo dobrih članov in članic JSZ, in to takih, ki so bili od l. 1918 pri Vas, v ZZZD. Od bivše močne JSZ jih je po skoku k Mačku in k marksistom ostalo Vam le še 57.

Dobro pa bi bilo, če bi dopisnik povedal tudi vzroke, zakaj je tako stanje v JSZ, kaj je privedlo bivše članice in člane, da so izstopili in si osnovali novo organizacijo. Omenil bi naj zadnji, tako žalostno »zafurani štrajk« in povedal za krivce te največje vevške katastrofe. — Povedal bi naj, zakaj večno paktiranje voditeljev, tudi v izvenstanovskih vprašanjih z razrednobojnimi brezverskimi marksisti. Dalje, zakaj vedno mržnja in blatenje banske uprave in naših narodnih voditeljev. Raz-

Poljedelski delavci zborujejo

Zveza poljedelskih delavcev (ZPD) v Murski Soboti, katera je tekom dveh let organizirala 6560 delavcev v Slovenski Krajini in v bližnjem Medjimurju ter Štajerskem, si je za to zimo nadela nalogo obdržati 17 delavskih zborovanj v vseh večjih centrih v Prekmurju ter v vseh večjih krajih ustanoviti tudi podružnice. Tako bo v kratkem ustanovljenih 17 podružnic. Na vseh krajih se bo vršilo tudi delavsko zborovanje. Namen teh zborovanj je poučiti vse prekmursko delavstvo, kako naj se v tujini vede, dalje zbuditi pri delavstvu čim večjo strokovno, narodno, versko, moralno in državno zavest.

Razen zborovanj bo ZPD v Murski Soboti priredila 3 velike tečaje za vse delavske zaupnike, predelavce in voditelje. Namen tečajev je nuditi najnujnejšo osnovno podlago za znanje, ki ga delavski zaupniki potrebujejo za vodstvo delavcev v tujini, da bodo znali delavce prav voditi in primerno ter koristno zastopati interese delavcev, da bodo zadovoljni delavci in delodajalci ter da se preprečijo vsi eventualni spori, pritožbe itd.

Delavska zborovanja so nekakšna ljudska univerza. Dvoje takih zborovanj se je že vršilo, in sicer prvo pri Sv. Sebeščanu v Pečarovcih, dne 6. januarja, drugo pa pri Kuzmi v nedeljo, dne 8. januarja t. l.

Pri Sebeščanu se je zborovanje vršilo v prostorih gostilne g. Zelka. Zborovanja se je udeležilo okrog 300 delavcev. Uspeh je bil nadvse pričakovanje lep. Govorili so gg. Novak Franc, strokovni tajnik, Kerec Franc, šef Borze dela, Blajec Franc, narodni poslanec in dr. Bratina Franc, sreski načelnik, ki je zborovanju prisostvoval kot zastopnik politične oblasti. G. Kerec je v svojem lepem govoru povedal mnogo zanimivega in poučnega. Marsikomu so se odprle oči in je sprevidel, katere so prave sončne in senčne strani izseljevanja. Gospod Kerec je dal delavcem nasvete, kako naj se vedejo v tujini, kako morajo ostati zvesti svojcem, domačiji, veri, narodu in državi in jim priporočal, da naj povsod s ponosom poudarjajo svoje slovenstvo, naj živijo tako, da bodo našemu narodu v čast tako, da je bodo tujci ne samo spoštovali, temveč tudi cenili. G. Kerec je za svoj poučni in bodrilni govor želel velik aplavz od strani vseh zborovalcev. Zborovalci so ves čas z vso pozornostjo sledili govornikovim izvajanjem ter z velikim navdušenjem in odobravanjem vzklkali.

Še lepše je bilo delavsko zborovanje v Kuzmi. Vršilo se je v prostorih nove gostilne g. Farteka. Vsi prostori so bili nabito polni, vendar je še nad 200 ljudi ostalo zunaj. Zborovanju je prisostvovalo najmanj 600 delavcev. Občina Kuzma s svojimi 4 kraji je najbolj obljudeni del Prekmurja in ima 570 organiziranih delavcev. Govorniki so bili isti kakor pri Sebeščanu. Ljudstvo je bilo tako navdušeno, kakor še nikdar na nobenem shodu ali zborovanju v Kuzmi. Zadovoljni so bili zborovalci zlasti z govorom g. Kereca, ki je govoril o uvedbi novega reda in pravičnega postopanja pri bodočem posredovanju

Groblje

V nedeljo dne 8. I. smo imeli dobro obiskan članski sestanek, na katerem smo obravnavali kandidature za predstoječe volitve obratnih zaupnikov. O porastu našega pokreta nam je poročal tov. Luzar in nas bodril, da gremo z podvojeno vneto na delo za našo organizacijo, ki nam gradi boljše bodočnost.

ložil bi naj, kako so vlačili JSZ v političen voz in zakaj se je predsednik vpregel in kandidiral v protinarodno fronto. Ako bi vse to povedal, bi se pokazalo, da je bil to glavni vzrok nezadovoljstva članov JSZ. In še, ker ni sposobna, ne razume toka časa, ni zmožna prioriti delavstvu boljšega položaja, nima več organizacijske skupnosti, kar vse pa je pri ZZZD.

V zavesti tega položaja ste že v naprej hoteli preprečiti naše zborovanje, ko ste delavstvo nagovarjali, naj se ga ne udeleži. Prišli ste zborovanje motiti. Vaša grda nakana se Vam ni posrečila. Vaših hujskarjev in tovarni mora biti konec. Znali bomo preprečiti in hujskače na odgovor poklicati. Ne dovolimo in ne pustimo se terorizirati. Hočemo svobodo organiziranja in združevanja, razbijači pa naj si prebero članek v isti številki »Pravice«. Kar tam zahtevate od oblasti, to svobodo tudi vi pustite posamezniku. Članek pa si zataknite za klobuk.

Mi hočemo združiti vse pošteno krščansko in narodno čuteče delavstvo Vevške papirnice v mlado, agilno strokovno organizacijo ZZZD, da bomo mogli uspešno delati za naše pošteno delavstvo. Vabimo delavce in delavke, da pristopijo v našo organizacijo.

za delo v inozemstvu. Odslej bodo prišli prvi v poštev siromašni in ekstenzenčno ogroženi delavci, potem drugi. Mladotnih se več ne bo pošiljalo na delo, ker je to škodljivo kakor v moralnem tako v fizičnem pogledu. Služit bodo šli samo starejši močni delavci in ti bodo tudi primer-no plačani. Vsi, ki imajo kako premožnje in niso zadolženi, kakor tudi tisti, ki se v moralnem ali drugem pogledu niso dobro vedli, bodo izključeni od posredovanja. Ljudstvo je govornikom skozinsko vzklkalo in odobravalo delo ZPD.

Prihodnje zborovanje bo v Šalovcih v nedeljo, dne 15. januarja t. l. Tam je zborovanje že lani zelo lepo uspelo in upamo, da bo letos še bolj. ZPD vrši veliko in koristno delo za prekmursko delavstvo in ves narod. S svojim napornim in požrtvovalnim delom olajšuje posle vsem merodajnim lokalnim in izseljeniškim oblastem, pospešuje in goji med narodom moralno, versko, narodno in državno zavest, zato ji gre od vseh tudi vse priznanje, saj je ona edina organizacija, ki po svojih nesebičnih voditeljih ter s svojimi odličnimi govorniki zna najbolj učinkovito na hiter način sejati v srca ljudstva narodno in državno zavest. Iz teh razlogov bi bilo priporočljivo, da se ji od vseh merodajnih oblastev nudi ne samo moralno, temveč tudi denarno pomoč.

Iz Polzele

Vabimo vse naše tovariše na naš II. občni zbor dne 15. jan. 1939 v prosvetnem domu ob 3. popoldne. Vabimo celokupno delavstvo, tudi tiste, ki pravijo, da ZZZD nima pomena, in da nič ne dela. Zato se sedaj udeležite tudi tisti in boste imeli priliko slišati, kaj dela in kakšen pomen ima naša ZZZD. Res je, da bi se napravilo še marsikaj, če bi stopali vsi po eni črti, ali žalibog, tega nekateri nočejo. Zahtevajo pa, da bi mi zanje delali. Pa vam javno povemo, da prihodnje leto bomo intervenirali le samo za člane ZZZD. Zato upoštevajte to in udeležite se občnega zbora v čim večjem številu.

Sestanki in zborovanja ZZZD

V NEDELJO, DNE 15. JAN. 1939:
MISLINJE: občni zbor v gostilni pri koldvoru ob 8. uri zjutraj.
POLZELA: občni zbor v Društvenem domu ob 3. uri popoldne.
DRAŽGOŠE: članski sestanek v gospodarski zadrugi na Česnčnici.
ŠKOFJA LOKA: ustanovni občni zbor v Društvenem domu ob 1/2 9 uri zjutraj.
SV. LOVRENC NA POH.: članski sestanek v običajnih prostorih.
JESENICE: okrožni zaupniški zbor v običajnih prostorih.
DEVICA MARIJA V POLJU: ustanovni občni zbor v Društvenem domu ob 8 uri zjutraj.
V SREDO, DNE 18. JAN. 1939:
FOTOGRAFI LJUBLJANA: občni zbor 8 uri zvečer v prostorih ZZZD.

BELEŽKE

Odstop strokovnega tajnika JSZ
g. Petra Lombardo

Kakor poroča »Slovenec«, je strokovni tajnik JSZ g. Peter Lombardo po 18 letnem delovanju odpovedal službo pri centrali Jugoslovanske strokovne zveze v Ljubljani.

Razloga za njegovo ostavko sta dva: Njegovo zdravstveno stanje in razmere, ki so vladale v zadnjih letih v vodstvu JSZ, kar je njegovo zdravje tudi le še poslabšalo. Znano nam je, da je bil g. Lombardo le čist strokovničar in se tudi le držal čisto strokovnega dela, je bil član JRZ, v delo, ki so ga vršili generali JSZ, se pa ni vmešaval. Ni pričakoval, da bo JSZ prišla v odprt boj proti slovenski katoliški skupnosti. Izrazil se je, da če bi vedel, da bo JSZ zašla tako na stranpot, bi s svojim vplivom pri delavstvu to preprečil. Ker so generali JSZ 11. decembra 1938 šli odkrito proti slovenski katoliški skupnosti, je g. Lombardo po tolikih letih delovanja gotovo bilo težko prenehati s svojim delovanjem za koristi krščanskega delavstva v okviru JSZ, s katerimi je bilo njegovo življenje tako tesno povezano.

G. Lombardo je bil sposoben in priznan, dober strokovničar in bo JSZ z njegovim odstopom njeno delo zelo otežkočeno.

KER NI GLASOVAL
ZA LJUDSKO FRONTO...

V tovarni Bonač na Količevem je bil zaposlen delavec Pavel Volčini, oče dveh otrok, ki je bil v zadnjih letih večkrat operiran in zato še sedaj ni sposoben za težja dela. Volčini je član JSZ in svoječasno je tudi sodeloval v dvomesečni stavki, do katere je prišlo pred tremi leti zaradi odpovedi službe starešini obratnih zaupnikov JSZ Bukovcu.

Sedaj pa je Volčini dobil odpoved in zato zaprosil Bukovca, naj zanj posreduje. In Bukovec mu je vrnil krščanstvo s socializmom ter dejal, da zanj ne bo prav nič posređoval in Volčini naj gre prosit g. poslanca Štrcina, katerega je volil.

Ta izjava belega zaupnika zopet jasno dokazuje, da JSZ ne gre za interese delavstva, ampak služijo ti interesi le za podstavek, preko katerega bi naj beli voditelji na strogo »nepolitičen« način prišli v svojo zaželjeno ljudsko fronto.

Lep božični dar podjetja „PEKO“

Lepi so božični prazniki in težko se dobi kristjana, kateri ne bi s tiho radostjo v srcu pričakoval tega obnavljanja spomina rojstva našega Odrešenika. Le žal, da se v srcu našega delavca poleg radosti nad prihodom Odrešenikovim poraja prav pogosto tudi skrb za najpotrebnejše, kar mora imeti. Za našega delavca še vedno velja: Čim več praznikov, tem manj zaslužka in več stroškov. Delavstvo v podjetju »Peko« je moralo skoro vsako leto praznovati nekaj dni radi potrebnih inventarnih del, katera so se vršila v tovarni. Tudi letos je ta skrb morila naše delavstvo in mu kalila veselje, s katerim je pričakoval svete božične noči. To skrb

Zdraviliški delavci gredo v ZZD

Vsled volilne kampanje razburkani duhovi so se zopet umirili. Zlasti delavci smo začeli motriti ves nastali položaj čisto realno. Ni drugega izhoda za našo bodočnost kakor to, da se tudi mi priključimo slovenski narodni skupnosti tudi s strokovnega stališča. Kjer je večina, tam je moč, tam tudi uspehi. Biti izven sklopa naredne skupnosti je baš za nas delavce najmanj primerno. Zato smo se odločili zapustiti JSZ in vstopiti v Zvezo združenih delavcev. To zlasti iz razloga, ker jih prav mnogo iz našega pokreta vidimo danes tam, zlasti take, ki so nam poznani kot izborni strokovničarji.

Sestanek smo imeli v gostilni Jurkovič. Obisk je bil najlepši. Zastopnik ZZD tovariš Rozman je govoril tako prepričevalno, da samo tisti, ki je še zaslepljen do skrajnosti, ne bi mogel uvideti in razumeti, da je mesto vsega katoliškega slovenskega delavstva le v strokovni organizaciji ZZD. Ko je predsednik odločil glasovanje za prestop, so se vsi do zadnjega spontano izjavili, da nočejo več biti v JSZ. Izvolil se je pripravljalni odbor, ki bo vodil posle do občnega zbora. Nato so vsi navzoči podpisali izjavo, da prekinejo članstvo z JSZ. Sklenili smo tudi razne sklepe strokovnega značaja za bodoče delo naših slatinskih delavcev. Važno je še pripomniti, da bodo sedaj pristopili v naše vrste še vsi drugi naši tovariši, ki dosedaj niso tega hoteli. Izjavljajo, da se jim ni dopadla politika JSZ, še manj pa marsikatero pisanje »Delavske Pravice«. S tem je samoposebi prešla v pokret ZZD ena najboljših skupin JSZ v tem delu štajerske dežele, kar bo imelo velik vpliv tudi na druge skupine, katerim želimo, da se nam brž priključijo v enotnost vsega organiziranega delavstva našega okraja. Svoječasno so odklonili rdeče marksistične pojave, sedaj pa bomo še belo-rdeče.

ZZD v Celju

Naš zadnji sestanek je jasno pokazal kako neutemeljene so sanje nekaterih, da namreč celjska ZZD spi. Odkod bi pa potem prišlo kar blizu šestdeset (če hočete točneje, da ne bo prerekanja 58) delavcev in delavk na sestanek? Prepričani smo, da nas je bil tov. Rozman kar vesel, mi pa tudi njegovega obiska in njegovih krepkih in praktičnih navodil za novo delovno leto.

Nazorno in po domače nam je predavatelj odkrival vse možne nagajivosti ali boljše rečeno prevare, s katerimi bodo skušali nasprotniki sedaj, ko se bližajo volitve obratnih zaupnikov, prevarati nezavedno in nepoučeno delavstvo. Smo pa mnenja, da od vseh tistih, ki so na sestanku bili, ni nihče odhajal z dvomom v duši, kam naj ob določeni uri odda svoj glas. Tistim gotovo ne, ki poznajo delavca samo takrat, ko rabijo njegovo glasovalno pravico, ko se pa istemu slabo godi, pa pozabljajo na njega. Takega izigravanja smo že naveličani.

Tov. Peter Rozman nam je rad obljubil, da nas bo večkrat obiskal, ko je videl kako pozorno so ga delavci poslušali in se za njegova izvajanja živo zanimali. V svojih iskrenih besedah nam je dal pač najboljši očividen in otipljiv dokaz kakšna krivica se mu je godila, ko so ga baš koncem minulega leta toliko blatili. Prepričani smo, da je tudi celjsko delavstvo doprineslo malce zadoščenja svojemu prijatelju in tovarišu.

Velika soba, v kateri smo dosedaj imeli svoje sestanke postaja premajhna. Skrbti nas, kje bi priredili prihodnji sestanek,

ko je predsednik odločil glasovanje za prestop, so se vsi do zadnjega spontano izjavili, da nočejo več biti v JSZ. Izvolil se je pripravljalni odbor, ki bo vodil posle do občnega zbora. Nato so vsi navzoči podpisali izjavo, da prekinejo članstvo z JSZ. Sklenili smo tudi razne sklepe strokovnega značaja za bodoče delo naših slatinskih delavcev. Važno je še pripomniti, da bodo sedaj pristopili v naše vrste še vsi drugi naši tovariši, ki dosedaj niso tega hoteli. Izjavljajo, da se jim ni dopadla politika JSZ, še manj pa marsikatero pisanje »Delavske Pravice«. S tem je samoposebi prešla v pokret ZZD ena najboljših skupin JSZ v tem delu štajerske dežele, kar bo imelo velik vpliv tudi na druge skupine, katerim želimo, da se nam brž priključijo v enotnost vsega organiziranega delavstva našega okraja. Svoječasno so odklonili rdeče marksistične pojave, sedaj pa bomo še belo-rdeče.

da ne bomo tako na tesnem. Pregazili bomo tudi to oviro, saj smo je po drugi strani veseli, da delavstvo vedno bolj uvideva, kje je njegovo mesto. Le v ZZD!

Tovariši, tovarišice! Nedaajte se begati, ko vam bodo sladko govorili in nebesa na zemlji obljubljali. Le ZZD bo ščitila Vaše delavske interese.

Sladki vrh

Na Novo leto smo imeli lepo obiskan sestanek. Prišli so tudi tovariši od rdeče organizacije ter objektivno morali priznati, da je naš pokret resnično pravi delavski pokret. Naš delavec ne potrebuje marksizma ne revolucije, noče fašizma in prav ničesar, kar ni njegovega. Ni mu mar barva, najmanj pa rdeča. Naš delavec hoče mir, kruh in svojo pravico! Hoče skupnost, predvsem tako, da boji samo ena organizacija delavstva. Hoče resnično pravo delavsko organizacijo, kjer bodo koristili vsakega upoštevane in zasigurane. Ne pa take kot pri rdečih, da vodje le sebi in svojim ljubljencem povišajo plače, drugim delavcem pa niti pogodbe, če so jo sklenili, ne pokažejo in ne obrazložijo. Takšno delavsko razredno zavednost, naj vrag vzame, ker ni za drugo tukaj, kakor da delavce hujska enega proti drugemu. Napram podjetju pa si ne upajo črhiniti niti tega, da bi se izvajala določila obrtnega zakona. Zato bomo delavci, ki smo zaposleni v tej tovarni, vsemu temu napravili konec za vedno. Zato pa vsak na agitacijo za nove člane organizacije ZZD. Potem bo dobro in vse v redu. Na sestanku je govoril tajnik tov. Rozman Peter, katerega smo prav veseli, da ga imamo v svoji sredi. Sedaj bo šlo tudi pri nas v novo upanje in z Novim letom v nove podvige za našo pravdo slovenskega in katoliškega delavstva tudi tukaj. Tovariši! Korajžo in dvignite glave!

VINO
VSEH VRST

v sodčkih in
steklenicah

dobite pri

Centralni
vinarni

V LJUBLJANI
FRANKOPANSKA UL. 11

Telefon šte. 25-73

PO ZEMELJSKI OBLI

Jugoslavija.

V dneh 4. in 5. januarja je zasedala v Ljubljani Kmetijska zbornica ter napravila mnogo važnih sklepov za naš kmečki stan. Glede izboljšanja našega šolstva je sklenjeno, naj bi se v učiteljska sprejemali v prvi vrsti otroci kmečkih staršev, ki bi mogli bolj razumeti potrebe našega kmečkega človeka. V ljudskih šolah bi naj imele več besede krajevne samouprave, nadalje se naj ustanovi srednja kmetijska in več njihjih kmetijskih šol.

Občinski odbor občine Dolenjske Toplice je imenoval ministra v p. senatorja in novoizvoljenega poslanca za novomeški okraj g. dr. F. Kulovca za častnega člana občine Dolenjske Toplice. Občinski odbor je s tem izrazil svojo hvaležnost do g. dr. Kulovca za vse njegove gospodarske in socialne zasluge v korist občine. Gospod senator je izkazal s svojim vplivom nešteto dobrot za domačo občino.

Nemčija.

Pri Hitlerju je bil na obisku poljski zunanji minister Beck radi razčiščenja ukrajinskega vprašanja. Pravijo, da je v tem oziru prišlo do sporazuma in se bo Poljska izkazala Nemčiji za to hvaležna.

Češkoslovaška.

Na madžarski meji pri Munkaču je prišlo te dni do oboroženega spopada med češkoslovaško in madžarsko vojsko. Sedaj valijo krivdo za spopad drug na drugega, tako da se še ne ve prav, kdo je spopad izzval.

Francija.

Ministrski predsednik Daladier je obiskal v spremstvu vojne mornarice Korsiko in Tunis, torej kraje, kjer prebivajo Italijani. Priredili so mu navdušene ovacije, vendar pa je prišlo v Tuniziji tudi do protidemonstracij.

Španija.

General Franco je začel na katalonski fronti veliko ofenzivo in prodira na več odsekih proti Barceloni ter je pri tem zajel mnogo rdečih miličnikov. Za razbremenitev fronte so rdeči pri Cordobi začeli protiofenzivo, ki pa ni uspela.

Italija.

Italijanski zunanji minister grof Ciano je prišel na obisk v Jugoslavijo, kjer je bil prisrčno sprejet in je bilo prijateljstvo med Jugoslavijo in Italijo na novo potrjeno.

Japonska.

Vlada kneza Konoje je odstopila. Novo vlado je sestavil baron Hiranuma, ki predstavlja odločnejšo, na skrajne žrtve pripravljeno strujo v japonskem javnem življenju, ki ne bo pustila oklevanja v boju proti Kitajski in tudi napram tujim vele-silam, zlasti Ameriki, bo vodila ostro politiko.

Sovjetija.

Boljševiki so izdali nov delovni zakon. Zaradi tega je zavladalo med ruskim delavstvom še večje nezadovoljstvo in je prišlo celo do uporov, ki so bili v krvi zadušeni. Delavec, ki bo prišel za 20 minut prepozno na delo, bo takoj odpuščen. »Čiščenje« med vodilnimi komunisti nadaljujejo. V zadnjih dveh letih so pobili devet desetih vseh generalov, politikov, diplomatov, znanstvenikov, tako da bo Rusija kmalu brez vsake inteligence in bo zato Stalin lažje »vladal«.

Amerika.

Predsednik Roosevelt je imel govor, v katerem je odkrito govoril o bojnih frontah med demokracijo in avtoritarnimi režimi. Nemci in Italijani so sprejeli njegove izjave z velikim negodovanjem, Sovjeti so pa Rosevelta pohvalili kot pravega zaščitnika demokracije, za katero so tudi oni — seveda le izven Rusije, da tem lažje organizirajo neredne in revolucije.

Grčija.

Na grškem dvoru je bil sprejet naš narodni voditelj dr. Korošec, ki je prebil božične praznike na Grškem, in si tam ogledoval razne zgodovinske zanimivosti.

Srečno Novo leto
želi vsem cenj. odjemalcem
LEKARNA

Mr. Ph. Žabkar Jože
JESENICE

(poleg kavarne Novak)

Lekarna je odprta tudi v opoldanskih urah

Izdaja zdravil za bratovsko skladnico in vse druge bolniške blagajne.

MISIJONSKA TISKARNA
GROBLJE - DOMŽALE

TISKA KNJIGE - ČASOPISE -
AKCIDENČNE TISKOVINE ZA
PISARNE - PRIREDITVE ITD.

CENE ZMERNE — IZDELKI LEPI
POSTREŽBA TOČNA